

Fag: MUSIKK

Kode: MU130

Studiepoeng: 30

Vedtatt: Vedtatt av Avdelingsstyret 10. mai 2005 (sak A23/05)

Fagplanens inndeling:

1. Nasjonal rammeplan
2. Innledning til lokal fagplan
3. Innhold
4. Organisering og arbeidsformer
5. Vurderingsordning
6. Pensum og kunnskapskilder

1. Nasjonal rammeplan

(Det som står her i punkt 1 er direkte sitat fra den nasjonale rammeplanen.)

Formål og eigenart

I alle kulturar vi kjenner til, har musikk ein sentral plass. Lytting til og skaping av musikk er ei kjelde til glede og til oppleving av meining, identitet og kulturell tilhøyrse. Musikkfaget i grunnskolen skal gi alle barn og unge høve til å oppleve og ta del i musikk som kunstnarleg uttrykk, samfunnsuttrykk og samværsform. Gjennom arbeidet med musikk i lærarutdanninga skal studentane tileigne seg fagleg og didaktisk kompetanse for arbeid med musikk i grunnskolen. Dei må ha kjennskap til den musikalske kulturarven, til musikk som samfunnsfenomen og som pedagogisk reiskap. Dei skal også tileigne seg eit grunnlag for vidare fagleg vekst og for å kunne ta aktivt del i kultur- og skoleutvikling. Arbeidet med faget må omfatte dei aktivitets- og erkjenningsformene vi finn i musikkfaget i det gjeldande læreplanverket for grunnskolen.

Målområde

Arbeidet med målområda skal sikre eit vekselspel mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring, studenten sitt eige arbeid, faglege oppgåver og didaktisk refleksjon.

Fagleg og fagdidaktisk kunnskap og dugleik

Studentane skal

- ha kunnskap om musikk frå ulike tider og i ulike kulturar og kjenne historia til musikkfaget
- utvikle eigen kompetanse i song og ha eit variert repertoar av songar
- kunne bruke varierte klasseromsinstrument og tekniske og elektroniske hjelpemiddel
- kunne leike og danse og kjenne eit utval tradisjonelle og moderne leikar og dansar frå vår eigen og frå andre kulturar
- kunne improvisere, komponere, framføre og vurdere dans til ulike typar musikk
- kunne arrangere og leggje til rette musikalsk materiale

Å vere lærar i musikk

Studentane skal

- kunne planleggje, gjennomføre og vurdere undervisning i musikk og dans i samsvar med læreplanverket for grunnskolen
- kunne leie samspel og akkompagnere unison og fleirstemt song
- kunne stimulere barn til aktiv lytting til musikk innanfor ulike sjangrar og historiske epokar, til samisk musikk og joik og til musikken til minoritetskulturar i Noreg
- kunne rettleie barn i komponeringsaktivitetar
- kunne leggje til rette for musikalsk utvikling hos barn og unge med ulike føresetnader, med ulik bakgrunn og av begge kjønn
- kunne bruke musikk og dans i ulike former for tverrfagleg samarbeid og i tema- og prosjektarbeid

Samhandling og refleksjon

Studentane skal

- kunne analysere og diskutere musikk med barn og foreldre/føresette
- kunne reflektere over samanhengen mellom mål og innhald i musikkfaget og kunne grunngi innhald og arbeidsmåtar i faget overfor grupper som lærarar samarbeider med
- kunne analysere og vurdere eiga læring og sjå henne i samheng med læringa til elevane
- kunne ta del i fagleg utviklingsarbeid i musikk

2. Innledning til lokal fagplan

Denne fagplanen gjelder den valgfrie studieenheten Musikk 1 i allmennlærerutdanninga. Enheten gir faglige og didaktiske grunnlag for å undervise i musikk i grunnskolen, først og fremst i barnetrinnet og for vidare musikkdidaktiske studier og musikkstudier.

Gjennom studiet skal studentene utvikle grunnleggende musikalsk ferdigheter, kunnskaper og musikkdidaktisk kompetanse. Kontakt med elever i grunnskolen spiller en sentral rolle i læringsarbeidet. Det er derfor svært viktig at alle studenter får varierte praksiserfaringer i musikk i løpet av studiet.

Studieenheten har følgende tre målområder:

- Faglig og fagdidaktisk kunnskap
- Å være lærer i musikk
- Samhandling og refleksjon

De tre målområdene har noe ulik rolle, men vil henge sammen og griper i større eller mindre grad inn i hverandre. Det første målområdet sier hovedsakelig noe om det spesifikke faglige og didaktiske grunnlaget i studieenheten. Det andre har å gjøre med studentenes praktisering av faget i praksisskolene og utvikling mot framtidig yrkesrolle som lærer. Det tredje målområdet er knyttet til studentenes egen utvikling, for seg selv og i samarbeid med andre studenter, lærere, elever, skolen og det lokalmiljøet som skolen er en del av.

3. Innhold

Faglig og fagdidaktisk kunnskap

Studiet er organisert omkring følgende hovedemner som står i sammenheng med hverandre:

Musikk som utøvende aktivitet

Det utøvende aspektet i musikkfaget er sentralt. Gjennom studiet skal studentene utvikle individuelle ferdigheter i sang, dans og spill, og medvirke i ulike konserter og fremføringer.

Emnet omfatter:

- Spill etter gehør og etter noter på instrumenter som er vanlig til skolebruk
- Enkelt akkompagnement etter besifring
- Kjennskap til bruk av bandinstrumenter som slagverk, elgitar, elbass og synthesizer
- Unison og flerstemt sang, a capella og med forskjellige typer akkompagnement
- Sangleker, standarddanser og egne danser i mindre grupper

Musikk som skapende aktivitet

I studiet er kreative prosesser viktige element. Gjennom arbeid med musikalsk komposisjon, improvisasjon, tekstsaking og dans skal studentene utvikle evnen til å forme og uttrykke egne musikalske ideer.

Emnet omfatter:

- Bruk av musikalske grunnelementer som melodi, klang, rytme og form
- Grunnleggende kjennskap til bruk av akkorder og besifring
- Arbeid med enkle partitur for klasseromsinstrumenter
- Arbeid med improvisasjonsaktiviteter og egne komposisjoner

Musikkteknologi og digitale læringsverktøy

Gjennom musikkstudiet skal studentene bli fortrolige med moderne teknologi og utvikle digital kompetanse innenfor ulike bruksområder i grunnskolen.

Emnet omfatter:

- Kjennskap til bruk av programvare for musikalsk notasjon
- Lydfesting og bearbeiding av egne komposisjoner
- Bruk av digital musikk, video og stillbilder
- Arbeid med ulike programvare beregnet for musikkfaget i skolen
- Kjennskap til musikkressurser på internett

Musikalsk ledelse og instruksjon

Å lede og inspirere andre til musikalsk aktivitet og samhandling er sentralt i studiet. Kjennskap til ulike fremgangsmåter og metodiske retninger for ledelse og instruksjon hører derfor inn under denne disiplinen.

Emnet omfatter:

- Ledelse og instruere klassesang
- Ledelse spill, sang og dans med ulike gruppesammensetninger
- Grunnleggende direksjonsteknikk
- Ledelse og tilrettelegge improvisasjonsaktiviteter

Lytting og musikkorientering

Studentene skal bli kjent med ulike typer musikk og musikksgangere som har relevans for barnetrinnet. Videre skal studentene utvikle forståelse for musikkens grunnleggende elementer og kompetanse for tilrettelegging og formidling av gode lytteopplevelser.

Emnet omfatter:

- Musikk fra ulike epoker og sjangere med utgangspunkt i et lyttepensum
- Ulike metoder for tilrettelegging av musikklytting og formidling i skolen
- Barn og unges lyttemåter, lyttevaner og musikkpreferanser
- Kjennskap til musikkens grunnleggende elementer
- Musikalsk kommunikasjon

Å være lærer i musikk

Å være lærer i musikk innebærer å kunne kommunisere med kollegaer og elever i faget. I skolen er det elever med forskjellig utgangspunkt og behov, og dette vil sette spesielle krav til didaktisk kunnskap og musikkfaglig kompetanse. Observasjon og analyse av barns musikalske evner, holdninger og praksis gir grunnlag for å tilrettelegge undervisning og arbeid med musikk.

Musikalsk samhandling er et grunnleggende prinsipp for alt arbeid med musikk. En musikkklærer må ha kompetanse innenfor musisering, dans, komponering og lytting. Samtidig er didaktisk kunnskap og utvikling av et felles begrepsapparat viktig for å kunne tilrettelegge og samhandle. Den nære sammenhengen mellom praktiske og teoretiske disipliner vil bli derfor vektlagt i studiet.

Tilpasset opplæring vil være et viktig element i den fagdidaktiske kompetansen og vil bli drøftet i forhold til elevers og studentenes ulike forutsetninger.

Musikk er en viktig del av vår kultur og nasjonale identitet som vil være i stadig utvikling. Økt globalisering og massemedias påvirkning av barns musikkpreferanser skaper nye utfordringer og muligheter i forhold til musikkfaget. I dette bildet har musikkklæreren en viktig oppgave som kulturskaper og formidler. Ikke minst gjelder dette innenfor tverrfaglighet og prosjektarbeid.

Studiet gir et bredt grunnlag for å kunne arbeide som lærer, ved at studentene vil få erfaring med ulike undervisningsmetoder og læringsmiljø og didaktisk refleksjon, samt utvikling av musikalsk egenferdighet.

Samhandling og refleksjon

Refleksjon over egen utvikling, et felles begrepsapparat og musikalsk egenferdighet er viktige elementer i oppbyggingen av kompetanse som musikkklærer. Arbeid med faglige og fagdidaktiske problemstillinger der logg og refleksjonsnotat inngår, vil sammen med utvikling av egenferdighet kunne bidra til en slik utvikling.

Studiet legger stor vekt på samhandling gjennom musisering, diskusjon og refleksjon i ulike gruppesammenhenger. Utvikling av evnen til samhandling og refleksjon vil bidra til å dyktiggjøre studentene for arbeid i grunnskolens musikkfag.

Grunnleggende ferdigheter i faget

I studieemnet skal de grunnleggende ferdighetene, som er integrert i kompetansemålene i grunnopplæringen, komme tydelig fram. De skal bidra til utvikling av og er en del av fagkompetansen.

4. Organisering og arbeidsformer

Studiet går over ett semester og er organisert i tre aktivitetsområder: musisere, komponere og lytte. Innenfor alle disse tre områdene er praktisk utprøving og didaktisk refleksjon gjennomgående tilnærmingsmåter. Undervisningsformene vil veksle mellom gruppeundervisning, forelesninger, gruppearbeid og praktisk musisering. Studentene må delta i en læringsprosess der de i arbeid med produksjon, tolking og formidling av musikk kan utvikle kunnskap, ferdighet og innsikt i faget. Dette innebærer en stor grad av egeninnsats. Studentene vil få rettledning på deler av arbeidet individuelt og gruppevis.

Erfaringer fra musikkstudiet brukes til å utvikle undervisningsopplegg som kan prøves ut i skolen.

Det legges vekt på en prosessorientert undervisning med studentaktive arbeidsformer der det musiske og skapende står i sentrum. I løpet av studiet vil det bli gitt et visst antall arbeidsoppgaver av ulik karakter som skal resultere i innleveringer eller muntlige framføringer. Disse bidragene utgjør studentens mappe som inngår som en del av vurderingsgrunnlaget.

Praksis

Praksis er en viktig del av studiet. For studenter i tredje studieår er det tre uker allmennpraksis med undervisningsopplegg knyttet til studieemnet, men med allmennpraktisk fokus. For studenter i fjerde studieår er det to uker fagpraksis, se plan for fagpraksis. Studentene blir organisert i praksisgrupper med en praksislærer som veileder.

Obligatorisk studiedeltaking

- Aktiviteter som krever samhandling studentene imellom, som for eksempel samspillaktiviteter, kor, instruksjon og ledelse
- For- og etterarbeid i forbindelse med praksis
- En faglig ekskursjon med inntil en ukes varighet
- To individuelle presentasjoner innenfor området musikalsk ledelse og instruksjon
- En presentasjon som viser ferdigheter i sang med eget akkompagnement
- En framføring innenfor dans
- Studievurdering

Nærmere opplysninger om emne og tidspunkt for den obligatoriske studiedeltakingen blir gitt i semesterplanen, som blir delt ut i starten av semesteret. Vi viser ellers til Regler for frammøte og studiegang ved Avdeling for lærer- og tolkeutdanning.

5. Vurderingsordning

Obligatoriske arbeidskrav

- To skriftlige arbeider innenfor fagdidaktikk
- Tre individuelle oppgaver i komponering med bruk av musikkteknologi

- To arbeider innenfor musikkorientering

Semesterplanene vil opplyse nærmere om detaljer angående omfang og innleveringsfrister.

Obligatoriske arbeidskrav blir vurdert med vurderingsuttrykkene godkjent/ikke godkjent, og teller ikke med ved fastsetting av endelig karakter. Endelig karakter blir ikke gitt før obligatoriske arbeidskrav er godkjent.

Grunnlag for karakterfastsetting

Karakteren i faget fastsettes på grunnlag av to deler som hver teller 50 %.

Del 1 Underveisvurdering, mappe

Mappe som inneholder 3 arbeider utført i løpet av studiet innenfor områdene komponering/arrangering, fagdidaktikk og musikkorientering. Disse kan være videre bearbeidinger av obligatoriske arbeidskrav. Arbeidene i mappa vurderes samlet med en individuell karakter.

Krav til omfang og innhold i mappa vil gå fram av semesterplanen.

Del 2 Avsluttende eksamen

Praktisk eksamen med individuell karakter.

Eksamen skal dokumentere kunnskap og ferdigheter innenfor musikalsk ledelse og instruksjon.

Både del 1 og del 2 må være bestått for å få karakter i faget. Ved fastsetting av endelig karakter er del 1 utslagsgivende.

6. Pensum og kunnskapskilder

Pensumlistene produseres av biblioteket og finnes på følgende adresse

<http://www.alt.hist.no/biblioteket/> på avdelingens hjemmesider. Pensumlistene redigeres av biblioteket. Spørsmål rettes til faglig ansvarlig.